

otthonnak, de az már az emberen is múlik, hogy lakásából tud-e ott-hont teremteni magának.

*

Szüleim bajai lakásai-otthonai s az én budapesti kollégiumi és albérleti szobáim után ez évben lesz ötven esztendeje, hogy „főbérlő” vagyok, sőt, az utolsó öt esztendőben, már „lakástulajdonos”. Ebben a fél évszázadban összesen tizenegyszer költözök, az első hét esztendőben nem kevesebb mint hétszer váltottam lakást, így olyikban még egy esztendőt sem töltöttem. Ennek okai – ebben a hét évben – elsősorban anyagiak voltak.

Első nyolc budai lakásomról Emlékezéseim második kötetében részletesebben elmondok mindent. (Major Máté: *Férfikor – Budapesten*. Szépirodalmi, Budapest, 1978. Megjelenőben.) Így itt most csak azokról a bajokról teszek említést, melyek megrontották otthonteremtő szép játékunkat.

A sor a Mátray utcai lakással kezdődött, ott a Vár északi bástyája alatt. A régóta tervezett álom-lakásunk csupa derű volt és napfény és színeség, mely a három szoba anfiládján végigáramlott. Alakulni kezdtek a bútorfunkció csoportok, és alakulni kezdtek azok a lakás-képek is, melyeknek alaphangját-hangulatát a hófehérre festett vagy meszelt falak és az előttük álló barna tónusú, egyszerű, szép antik – barokk, biedermeier, empire – bútorok kontrasztja adta meg. (Akkor még nem éreztük-tudtuk, hogy korszerű otthont

nem lehet kizárólag muzeális értékekből összerakni, anélkül, hogy azok ne deformálják kissé a bennlakók szemléletét-izlését.) Aztán jött a tél – 1928 – 1929 krudélis tele –, s egyszerűen komorrá, fénytelenné, színtelenné lett körülöttünk minden: a silány cserépkályhák alig adtak tíz foknál több meleget, csak a fiatal-ság és a szerelem tette elviselhetővé életünket. De az első félév leteltével menekültünk.

Előzőleg arra nősültem, hogy leendő feleségem nagybátyjának, *Fenyő Miksának* protekciójával, háromszáz pengős kezdőfizetéssel bejutottam volöntörként egy nagy pesti építési vállalkozónak, a Katona – Székely – Molnár cégnek irodájába. Ennek a cégnek egy nagy Bimbó utcai bérházába, annak is egy földszinti két-szoba-hallos, udvarra néző lakásába költöztünk. Itt már nem volt reprezentatív anfiládról szó, de egészségesen kedves kis lakás volt, külön tenyérnyi kerttel, melynek közepén egyetlen fa állott. És itt is volt derű, fény, szín, és – központi fűtéssel – jó meleg is. Itt született meg első gyermekünk, az egyetlen. Aztán jött a gazdasági válság, és a cég – 1930 decemberében, közvetlenül karácsony előtt – „leépített”.

Nem mentünk messzire, csak a szomszéd Keleti Károly utcába, a nemrég épített úgynevezett Majláth-házak egyikébe. Mivel munkanélküli lettem, apósom úgy látta helyesnek, ha egy nagyobb, háromszoba-hallos lakásba települünk át, de két garzon sógorommal együtt. A lakás berendezhetősége is problematikus volt, különösen nem tudtunk kibékülni a

Lhh

MAJOR MÁTÉ

Lakásaim-otthonaim

A Magyar Értelmező Kéziszótár írásmódozó címének két fogalmát így határozza meg:

„lakás... Vki v. vmely család otthonául haszn., egy vagy több szobából (és mellékhelyiségekből) álló épület- (rész)...”

illetve:

„otthon... Vkinek a lakása...”

Vagyis a lakás és otthon fogalmát egymással magyarázza, azonosítja, holott, szerintem, van különbség a kettő között. Amikor manapság azzal dicsekszünk, hogy ennyi és ennyi lakást „termeltünk”, sőt azzal is, hogy ezek hány szobások és milyen

komfortosak, még semmit sem szólnak az otthonról. Az otthon fogalma ugyanis szobaszámától, komforttól függetlenül is tágabb, gazdagabb, árnyaltabb fogalom a lakásénál. Az otthon az életforma olyan foglalatja, melybe az ember minden anyagi, szellemi tartozékával jól „belefér”, melyben „otthon” érzi magát, s melyben napról napra teljesen vissza tudja nyerni életerőit. Az otthonban jó élni, az otthonba jó megtérni, az otthonról rossz, akár csak rövid időre is, elszakadni. Persze a lakás – „a fődél fejként felett”, „a négy fal körülöttünk” – alapfeltétele az

Családi kép gyermekkoromból

alc